

T.C.
İZMİR
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA

BİLİRKİŞİ RAPORU

Soruşturma No : 2010/23077
Dosya Teslim Tarihi : 25.05.2010
Verilen Süre : 1 ay
Rapor Tarihi : 06.07.2010

I- İNCELEME KONUSU, YÖNTEMİ VE İLGİLİ MEVZUAT

A- İncelemenin Konusu

... Genel Müdürlüğü 3. Bölge Müdürlüğü Mal ve Hizmet Alım İhale Komisyonu üyeleri hakkında "isim vermekten korkan üç memur" adı ile yazılmış şikayet dilekçesinde ileri sürülen; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 17/a maddesine aykırı davranarak usulsüzlükler yapıldığı iddialarının, soruşturma dosyasına ekli ve Emniyet Müdürlüğüne tespit edilen 2 klasör ihale evrakı suretlerinin incelenerek ilgili usul ve kanuna aykırı bir husus olup olmadığının tespiti raporun konusunu oluşturmaktadır.

B- İncelenen Belgeler ve İnceleme Yöntemi

Soruşturma dosyasına ekli iki klasör halinde fotokopiden oluşan, Emniyet Müdürlüğü aracılığı ile temin edilmiş ... İşletmesi Genel Müdürlüğü 3. Bölge Müdürlüğüne yapılmış ihalelere ilişkin evrak incelenmiştir.

C- İddia Konusu İle İlgili Hukuksal Düzenlemeler

... Genel Müdürlüğü ...Bakanlığının ilgili kuruluşu statüsünde bir kamu iktisadi teşebbüsü olup, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 2. Maddesine göre söz konusu Yasa Kapsamında bulunmakta ise de, Kanunun İstisnalar başlıklı 3. maddesinin (g) bendine göre; ticari ve sınai faaliyetleri çerçevesinde, doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçların temini için yapılacak, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli 5.072.080 beş milyon yetmiş iki bin seksen Türk lirasını (2009 yılı için) aşmayan mal veya hizmet alımlarına ilişkin ihaleleri 4734 sayılı Yasa hükümlerine tabi bulunmamakta, bu nitelikteki alımlar **Genel Müdürlüğünün 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3/g Maddesi Uyarınca Yapacağı Mal ve Hizmet Alımlarında Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmeliğe** göre yürütülmektedir.

II- SUÇ İHBARINA KONU OLAY VE BELGELERLE İLGİLİ İNCELEME VE DEĞERLENDİRMELER

A- Suç İhbarına Konu Olay

İzmir ve Manisa Cumhuriyet Başsavcılığı'na yazılmış suç ihbarına konu isimsiz şikayet dilekçesinde;

1- 2005 yılından bu yana yapılan tüm ihalelerin B. Ö.'ın sahibi olduğu A. İnşaat firmasına verildiği, ihalelerin bu firmada kalması için adeta çaba gösterildiği, bunun için örneğin ihaleye girmek isteyen firmalara ihaledeki tek firma oldukları bilgisinin kasten verilip teklifleri yüksek tutmalarının sağlanarak A.İnşaatın düşük teklifle ihaleyi almasının sağlandığı, A. İnşaatın ihalelerde T. Madencilik ile birlikte hareket ettiği, ihaleleri A. İnşaatın aldığı ve bu firmaya malzemeleri T. inşaatın verdiği,

2- Bazen ihale konusu yapılması gerektiği halde alımların ilan yapılmaksızın “Doğrudan Temin” yolu ile A. firmasından yapıldığı,

3- a) İhale ile alınan malzemelerin stok sahasında ölçümünün birden fazla yapılmak suretiyle aynı mal için birden fazla ödeme yapıldığı, böylece eksik mal için normal mal faturası düzenlenerek Devletin zarara uğratıldığı,

b) Dilekçe altında telefon numarası bulunan ve ...Varyantlar şubesinde çalışan Y. B.’nun, uygun olmayan ve istenilen özellikleri taşımayan taş numuneleri için menfaat karşılığı istenilen özellikteymiş gibi rapor düzenlediği,

c) Dilekçe altında telefon numaraları bulunan Yol Şube’de çalışan Yusuf ve Bahadır isimli kişilerin stok sahasına gelmesi gerekenden az miktarda gelen malzemeleri menfaat karşılığında tam gelmiş gibi işlem yaptıkları,

4- Stok sahasındaki malzemenin ihtiyaç olan yerlere taşınması için trenlere yüklenmesi ayrı bir iş ve ayrı bir ihale konusu olduğu ve bu işin ise yüklemesi yapılacak malzemenin miktarının ödenen bedel karşılığı malzemenin az olması nedeniyle bunun yükleme sırasında anlaşılmasında için, çağrı yapılmadan, teklif alınmadan malzemeyi veren firma ile işbirliği içinde olan birkaç firmaya verildiği, yükleme sırasında da fiilen daha az mal yüklendiği halde kayıtlarda ödeme yapılan malzeme kadar yükleme işlemi yapıp ödemenin de buna göre yapıldığı, böylece Devletin 2. kez zarara uğratıldığı,

Yükleme işinin verildiği firmaların T. ve H. firmaları olduğu, başka firmalar 1 TL fiyat verdikleri halde bu firmalara 2 TL ve daha fazla fiyatlara işin verildiği,

5- İhalelerde firmalara özel şartlar belirlendiği için başka firmaları ihalelere katılmadığı, T. Madencilik firmasının ocağının Söke’de olması nedeniyle bu firmaya avantaj sağlanmak için, ihale yapılırken malzeme teslim yeri olarak Söke’nin gösterildiği, oysa malzemelerin farklı yerlerde kullanıldığı, İzmir’de kullanılacak malzemeler için de teslim yeri Söke olunca buralardaki firmaların ihalelere katılmadıkları, çünkü maliyetin yükseldiği,

6- A. İnşaat firmasından daha az fiyat veren firma olduğunda ihalenin iptal edildiği, KİK internet sayfasında yayınlanmayan ihalelerin ilan panosunda yayınlanmış gibi işlem yapılarak aslında ilan yapılmadan doğrudan alım yolu ile kendi yandaş firmaların menfaat karşılığı bilgi verildiği,

7- yolu için 2009 yılında 6, 7. aylarda yapılan ihaleyi E. Madencilik firmasının 410.000 TL bedelle aldığı, ikinci firmanın 525.000 TL bedelle A. İnşaat firması olduğu halde Er. firmasının elenerek işin A. firmasına verildiği,

8- 04.04.2008 tarihinde yapılan ihalede K. İnşaatın 360.000 TL teklif verdiği, A. İnşaatın ise 546.200 TL teklif verdiği ve ihale K. firmasında kaldığı halde bu ihalenin iptal edilip işin sonra A. inşaata verildiği,

9- Dilekçe altında telefon numarası bulunan ve Bölge Müdürlüğü İhale Komisyonunda görevli olan S.’in menfaat karşılığı ihale şartnamesini ihalenin kalmasını istediği firmaya göre hazırladığı,

10- Dilekçe altında telefon numarası bulunan ve ... Bölge Müdürlüğü İhale Komisyonunda görevli olan S. E.’in yapılan bu usulsüzlüklere menfaat karşılığı göz yumduğu,

11- 24.02.2010 tarihinde yapılacak olan 60000 m3 balast malzemesi alımı ihalesinin 1.000.000 TL civarında bir bedelle sonuçlanabileceği, ancak adrese teslim şartname hazırlanırsa bu ihalenin 4.000.000 TL bedelle sonuçlandırılıp devletin zarar uğratılacağı,

İddiaları yer almaktadır.

B- Suç İhbarına Konu Olayla İlgili İnceleme ve Değerlendirmeler

Söz konusu dilekçedeki iddiaların araştırılarak sonucundan bilgi verilmesi, İzmir Emniyet Müdürlüğü KOM Şube Müdürlüğü'nden 12.04.2010 tarihli yazı ile istenmiştir.

İzmir Emniyet Müdürlüğü'nce ... Bölge Müdürlüğünden 09.02.2010 tarihli yazı ile ihaleler hakkında, **yazı ekinde gönderilen forma göre** ihalelerle ilgili bilgi notu istenmiş, ... Bölge Müdürlüğünce 30.04.2010 tarihli yazı ile 2005 yılından bu yana yapılmış olan tüm ihalelere ait bilgi notları gönderilmiş olup, Savcılık talimat yazısına karşılık yapılan işlemler iki klasör halinde 11.05.2010 tarihli yazı ile bildirilmiştir. Yazı eki 1. klasör 12.04.2010 tarihli talimat yazısına karşılık, 2. klasör ise 2009/113392 Soruşturma numarası ile yazılan 24.12.2009 tarihli talimat yazısına karşılık olarak gönderilmiş ise de, **2. klasör içeriği de 1. klasör ile aynı olup, ... Bölge Müdürlüğü ihalelerine ait aynı bilgi notlarından oluşmaktadır.**

Dolayısı ile soruşturma dosyası eki iki klasör evrak, ihale evrakı değil, ihale bilgi notlarından oluşmakta olup, bilgi notlarından ihale mevzuatına göre ihale sürecinde suç konusu işlem bulunup bulunmadığının tespitinin hukuken mümkün olmaması nedeniyle, şikayet dilekçesinde somut olay ve bilgi verilen ihalelerle ilgili inceleme yapılması mümkün olamamıştır.

Öte yandan, söz konusu bilgi formları, dilekçede yer verilen iddialar yönünden incelenerek ekli tabloda listelenmiş olup, bu tespitlere göre:

1- Dilekçede yer verilen ve yukarıda 1. sırada kayıtlı olan, “ *tüm ihalelerin B. Ö.'ın sahibi olduğu A. İnşaat firmasına verildiği*” “*Yükleme işinin verildiği firmaların T. ve H. firmaları olduğu*” iddialarına yönelik olarak yapılan incelemede, ekli tabloda listelendiği üzere, 2005-2010 arasında yapılmış olan ve konusu “**bazalt taşından balast konkasör taş üretimi, alımı, figüre sahasına nakli**” olan **23 adet** ve yaklaşık maliyet toplamı **16.118.107,66 TL** olan ihalelerin, biri hariç tamamının A. İnşaat firmasında kaldığı, bir ihalenin ise (2008/102149 kayıt nolu) A. İnş. Ltd. ve E. Taş Ocağı Ltd. arasında kaldığı,

2- Dilekçede geçen ve yukarıda 4. sırada kayıtlı olan T. ve H. firmalarından ise sadece H. firmasının bir ihaleye katıldığı, ancak ihalenin S. Ltd. Şti. firmasında kaldığı,

3- Dilekçede geçen ve yukarıda 7. sırada kayıtlı olan, 2009/92854 kayıt numaralı “*İzmir banliyo sistemi için bazalt taşından 23000 m3 balastın üretilip figüre sahasına teslimi*” konulu ihalede, dilekçede iddia edildiği gibi, ihaleye katılan 4 firmadan biri olan E. Mad. Ltd. Şti. nin 408.000 TL ve A. İnş. Ltd. Şti. nin ise 528.000 TL teklif verdikleri, ancak, bilgi notunda “*E. firmasının ... Hizmetler Grup Müdürlüğü ve Ankara Üniversitesi Bioteknik Estitüsü Müdürlüğünden 2009 yılı içinde alınması gereken balast deney raporu ve teklif geçerlilik süresinin 90 gün olması gerekirken 60 gün olması nedeniyle ihale dışı bırakıldığı*” kaydı bulunduğu, buna göre E. firmasının ihaleyi aldığı iddiasının doğru olmamakla birlikte, en düşük teklif verdiğinin doğru olduğu, ancak bilgi notuna göre şartname gereği vermesi gereken belgelerin uygun olmaması nedeniyle ihale dışı bırakıldığı,

5- Dilekçede geçen ve yukarıda 8. sırada kayıtlı olan, 04.04.2008 tarihinde yapılan ihalede K. İnşaatın 360.000 TL teklif verdiği, A. İnşaatın ise 546.200 TL teklif verdiği ve ihale K. firmasında kaldığı halde bu ihalenin iptal edilip işin sonra A. inşaata verildiği iddiasının doğru olduğu, zira “*Şirinyer tüneline kullanılmak üzere bazalt taşından 10000 m3 konkasör balast üretimi ve işyerine teslimi*” konulu ihalede ihaleye katılan iki firmadan biri olan K. Ltd. Şti firmasının 395.360 YTL, A. firmasının 546.200 YTL teklif verdikleri, K. firmasının *idari şartnameye uygun olmayan numune teslimi ve numune özellikleri, numune testinin uygun yaptırılmadığı, numune deney sonuçlarının şartnameye uygun olmadığı* gerekçeleri ile ihale dışı bırakıldığı, firmanın ihale sonucuna itiraz ettiği, itirazı üzerine verilen cevabın bilgi notunda bulunmadığı, ihalenin ise iki firma arasında fiyat farkının çok fazla olması ve yeterli rekabet oluşmaması nedeniyle iptal edildiği,

4- Dilekçede geçen ve yukarıda 11. sırada kayıtlı olan, 24.02.2010 tarihinde yapılacak olan 60000 m3 balast malzemesi alımı ihalesine ait, bilgi formlarında ve KİK internet

sayfasından yapılan sorgulamada, bilgi bulunmadığı,

Tespit edilmiş olup, buna göre iddialardan bazılarına yönelik olarak doğrulayıcı bilgi bulunmakla birlikte, söz konusu ihalelerde ihale mevzuatına aykırılık bulunup bulunmadığının tespiti ancak ihale dosyalarının incelenmesi ile mümkün olabileceğinden bu bilgilerle ilgili değerlendirme yapılamamıştır.

Dilekçede yer alan ve yukarıda belirtilen ve ihale süreci ile ilgili olmayan; menfaat karşılığı fazla ölçüm yapıldığı, şartnamelerin menfaat karşılığı belli firmalara yönelik hazırlandığı, teknik olarak uygun olmayan taş numuneleri için menfaat karşılığı uygunluk raporu düzenlendiği iddiaları ile ilgili olarak dosya ve eki klasörlerde somut bilgi ve evrak bulunmadığından bu konularda bir tespit ve değerlendirme yapılamamıştır.

III- SONUC ve KANAAT

1- İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'na yazılmış suç ihbarına konu isimsiz şikayet dilekçesinde Genel Müdürlüğü 3. Bölge Müdürlüğü Mal ve Hizmet Alım İhale Komisyonu üyeleri hakkında ileri sürülen iddiaların ihale mevzuatı açısından incelenbilmesi için gerekli olan ihale dosyalarının mevcut olmaması nedeniyle bu açıdan bir tespit ve değerlendirme yapma olanağı bulunmadığı,

2- Dilekçede yer alan;

a- “ tüm ihalelerin B. Ö. 'ın sahibi olduğu A. İnşaat firmasına verildiği”,

b- “İzmir Aliğa yolu için 2009 yılında 6, 7. aylarda yapılan ihaleyi E. Madencilik firmasının 410.000 TL bedele aldığı, ikinci firmanın 525.000 TL bedelle A. İnşaat firması olduğu halde E. firmasının elenerek işin At. firmasına verildiği”,

c- “04.04.2008 tarihinde yapılan ihalede K. İnşaatın 360.000 TL teklif verdiği, A. İnşaatın ise 546.200 TL teklif verdiği ve ihale K. firmasında kaldığı halde bu ihalenin iptal edildiği”,

d- 2009/92854 kayıt numaralı “İ... sistemi için bazalt taşından 23000 m3 balastın üretilip fiğüre sahasına teslimi” konulu ihalede, E. firmasının en düşük teklif verdiği halde ihaleyi alamadığı,

İddialarına yönelik olarak dosya ekinde yer alan ihalelere ilişkin bilgi notlarında doğrulayıcı bilgi bulunmakla birlikte, söz konusu ihalelerde ihale mevzuatına aykırılık bulunup bulunmadığının tespiti ancak ihale dosyalarının incelenmesi ile mümkün olabileceğinden, bu bilgilere göre değerlendirme yapma olanağı bulunmadığı,

Açıklanan nedenle;

(a), (b) ve (d) de yer verilen iddialara yönelik olarak 2009 yılında yapılan ve A. İnşaat firmasınınca teklif verilmiş tüm ihale dosyalarının, (c) de yer verilen iddiaya yönelik olarak da 2008/35650 KİK kayıt numaralı ihale dosyasının ... Bölge Müdürlüğü'nden temin edilerek incelenmesinde yarar bulunduğu,

Ayrıca, bazalt taşından yapılmış konkasör balastın stok sahasından ihtiyaç olan yerlere taşınması amacıyla trenlere yüklenmesi işi için “doğrudan temin” yolu ile yapılmış alımlar var ise bunlara ait dosyaların en azından bir yıla ait olan bölümünün ... Bölge Müdürlüğü'nden temin edilerek incelenmesinde yarar bulunduğu,

3- Dilekçede yer alan ve ihale süreci ile ilgili olmayan; menfaat karşılığı fazla ölçüm yapıldığı, şartnamelerin menfaat karşılığı belli firmalara yönelik hazırlandığı, teknik olarak uygun olmayan taş numuneleri için menfaat karşılığı uygunluk raporu düzenlendiği iddiaları ile ilgili olarak dosya ve eki klasörlerde somut bilgi ve evrak bulunmadığından bu konularda bir tespit ve değerlendirme yapma olanağı bulunmadığı,

Sonuç ve kanaatine varılmakta olup,

Takdiri İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'na ait olmak üzere arz olunur.

Celal ÇALIŞ
Bilirkişi
(Emekli SGK Başmüfettişi)